24.04.2022 г. / 22:52:56

Вяра

Допълнение към "Катехизиси - обяснения на вярата"

"... Иоан,.. нас, верните, осветява като мълния със светлината на Светия Дух и с познанието за Сина Божий, Когото ни показва като намиращ се във вечно съществуващото и безначално начало. И просвещава с тази светлина ума ни, за да познае истинския Син Божий, Който е единосъщен с Бог Отец. И ако небесния проповедник Иоан не бе ни съобщил това, мнозина от нас щяха да се заблудят по отношение на истината, чрез съмнението за Христа. Защото, макар Христос да се роди от девица и да извърши много чудеса, ако никой не ни бе доказал единосъщието Му с Бог Отец, тогава надеждата ни щеше да бъде съчетана със съмнение, но сега цялото съмнение изчезна от гласа на свети Иоан. Защото той се издигна в съзерцанието повече от херувимите, от патриарсите, от пророците и от другите евангелисти. Защото Моисей започна да говори за творенията: *„В начало Бог сътвори небето и земята“* (Бит. 1:1), а Иоан започна да говори за Твореца: *„В началото бе Словото“*. Нищо земно и човешко не казал, а божествено и небесно, като приятел на Царя на ангелите. За това говори по-възвишено от ангелите, защото те, като слуги не знаят с точност царските тайни, които свети Иоан ни разкрива днес. За това сега е нужно голямо мълчание и внимание, защото не

ни говори за творения, а за Твореца на творенията, за единосъщното Слово Божие, за Което Иоан видял, че е равно с Отца и Светия Дух, и казва за Него: В начало беше Словото. Нарича начало Самото Безначално Божество, Което няма нито начало, нито край, нито предел. А Божеството не е начало на Своето Безначално Слово, а на всяко създание, което има началото си от Него, защото всяко видимо и невидимо създание има началото си от Него. А това, че Словото е в началото, тоест вътре в Божеството, показва единосъщието и съвечността с Божеството, защото Божеството никога не е съществувало без Словото, и Отец – без Сина. И щом като Словото е единосъщно с Божеството, следователно и Самото слово е същото това Божество. А казва: в началото, тоест *„вътре в Божеството”*, за да не каже някой еретик, че това Слово е по-малко от Божеството, защото Го обхваща, защото, като е било вътре в началото, Словото не е по-малко от началото, нито пък може да се смали по отношение на Своето същество и равенство.

Но вижте, че като доказал единосъщието на Словото с Божеството. Иоан ясно доказал и съвечността Му с Бога, преди всички векове и твари, като рекъл: и Словото беше у Бога. Нарекъл онова първо начало Бог и казал, че е в Бога, а не в друго същество, защото тогава не е съществувало никакво създадено творение, съществувало е само Триипостасното Божество преди всички твари и времена. И понеже това Слово нямаше в какво друго да бъде, освен в Божеството и в Бога, то и Самото това Слово е същото това Божество и Бог.

И за да докаже това, Иоан казал ясно: И Бог беше Словото, Бог вечносъществуващ, безначален, предвечен и непостижим, Който винаги е единосъщен, съпрестолен, съестествен и неразделим с Отца и Светия Дух. Тук разумът на този божествен мъж е за чудене, защото думите му ,които доказват единосъщието на Сина с Отца и предвечното Му битие и

равенство, са по-ясни от слънцето. Защото започнал с непостижимото Божество, Което нарекъл начало, което е безначално, после показал в Божеството Словото, Което е равно с Божеството. После за да затвори устата на еретиците и за да покаже, че това Слово е Творец и Бог на всички твари, Който е създал ангелските чинове, небето, земята, водите, ветровете, времената и всичко, рекъл: Всичко чрез Него стана, и без Него не стана нито едно от онова, което е станало. Да се засрамят тук еретиците, които казват, че Синът Божий е твар. Защото как може да бъде твар Този, Който е създал всичко? И как може да бъде временен Този, Който е създал времената и годините? Този чуден Творец е наистина вечен и несътворен, а е роден от Бог Отец преди всички векове, не телесно, а неразделно от Божеството и съществото на Отца. Подобно на нашето слово и на душата ни. Защото и тя има ум, слово и дух, три лица в едно невидимо същество. И нашето слово има двойно раждане - първо се ражда от ума, в невидимата душа, и не се разделя с ума. После се ражда чрез устата и се облича с глас като с тяло и така се появява и влиза в слуха на хората, приближава се до ума им и разкрива сърдечните намерения чрез гласа, а самото то никога не се разделя с ума. Защото, ако някога би се разделило, то, като кажем една дума, щяхме вече да останем безсловесни лишени от разум, но това не е така, защото гласът на словото изчезва във въздуха, а словото остава неразделно при ума. Така и онова предвечно Слово Христос има двойно раждане: едното е предвечно, при което се роди вътре в Божеството, с вечното Си сияние, но неразделно, защото не се откъсва, нито се разделя като дете от жена, но е непостижимо друго Лице в Божеството, различно от Лицето на Отца, но не различно нито разделно от Божественото същество. Както същия Този Бог, само Той познава Своето раждане, а от тварите това е скрито - не само от човеците, но и от ангелите. А второто раждане на Божието Слово е телесното, при което То се облече вместо

глас с тяло, защото казва: плът И Словото стана плът.Това Слово Божие стана човек като нас, за да просвети ума ни и да ни открие волята на Божеството (на Бога), та да опознаем Бога, Който дава вечен живот на онези, които го познават, за това Иоан казал: В Него имаше живот, и животът беше светлината на човеците, с което ясно показва, че в това Божие Слово, в Единородния Негов Син има вечен, безкраен живот и неизменяема светлина, светлината на мъдростта и на разума. А с думите: ,,животът е светлината на човеците“ казва, че както вечната смърт е тъмнината на грешниците, така и вечният живот Христос е светлината и веселието на праведниците. И светлината в мрака свети, и мракът я не обзе. Светлината на Божеството е Божието Слово, а мракът е тялото на греховното естество. Мракът Го не обзе, тоест То не извърши грях. И още: мракът са идолопоклонството и елинското многобожие, които не показаха истинската светлина на Христа, но от Неговото идване мракът на греха и идолобесието се разруши. И още: мракът е смъртното тяло и смъртната тъмнина, които не можаха да надвият вечния живот, а самата смърт бе убита от него и нейното мъчителство загина, царството й бе погубено и мракът й бе прогонен. За това Иоан бе изпратен като глас пред Божието Слово, за да свидетелства за светлината (за Христа), та всички да видят светлината, тоест Божия Син, и да повярват в Неговото име, защото Той е светлината, която просветлява всеки човек, който се ражда на света, с видима и духовна светлина. Самата тази светлина бе в света скрита в тялото на Христовата човешка природа. И светът чрез Него стана. Разбирай: троен свят. Първият е невидимият – ангелите. Вторият е небето, земята и всичко по тях. А третият е бъдещият, в който е скрит вечният ни живот. Синът Божий създаде целия този свят и е Цар на всичко.

Това Слово, Което е истинския Бог и творец на всичко,

стана човек с тяло, а взе тяло от пречистата Дева Мария чрез действието на Светия дух, безсеемено, с което покри божествената Си светлина като със завеса. Стана човек, за да спаси човеците, дойде в света, но светът Го не позна. Иоан не казва: *,,Никой не Го позна''*. А казва: светът, тоест тези, които мислят за светските и земните неща. Дойде у Своите Си, и Своите Го не приеха. Нарича Свои евреите, защото те най-напред станали Свои на Бога, чрез закона и пророците. Дойде при тях, но те със зловерието си не Го приеха, стиснаха си очите, за да не гледат истинската светлина. Не приеха истинската светлина и вечния живот, за да утвърдят своята си правда. А на всички ония, които Го приеха, даде възможност *(слав.: власт)* да станат синове Божии. Властта е силата на кръщението, защото то ни прави синове Божии и с него се просвещаваме, чрез Светия Дух и се раждаме отново за вечен живот. Като се съблечем от греховете и се облечем в Светия Дух. Защото, който се кръщава, приема Христа, ражда се от Светия Дух и става Син Божи и наследник на Небесното царство. Този дар не е от нас, нито от телесна похот, но той бе даден от Божията благодат и от Неговия Свети Дух на онези, които повярваха в Христа и Го приеха с радост и любов. За това всеки кръстен трябва да се пази от греха. Защото който добре спазва Божиите заповеди, ще бъде Божий син, не по естество, а по Божията благодат, ако ли не ще бъде чужд на Бога. Тези, които са смирени, кротки, чисти и безгрешни, са чеда Божии. Божието Слово заради тях стана човек, за да им стане баща, а те да Му станат синове и дъщери. И като чувате, че Бог е станал телесен, да не си помислите, че е преправил Божеството на тяло или тялото на Божество, но знайте, че Той опази цели и двете естества, тоест, стана и Бог, и съвършен човек с тяло и разумна душа, като нас с изключение на греха, в една Личност. Тук нека се посрамят еретиците, които казват, че Христос нямал разумна душа като нас, а вместо душа имал живото Божество. И правят Христовото тяло бездушно и

безстрастното Божество страстно, защото, ако беше така, и Божеството би трябвало да се мъчи на кръста и да умре. Но Светия Дух затвори устата на всички еретици, като каза: И Словото стана плът. Не казал: *,,Словото стана душа“*, а : *,,Словото стана тяло“*. Защото душата е невидима, а тялото - видимо, за това и каза: *,,Словото стана тяло”*. За да разберем, че То прие и душа и тяло, с които възнесе естеството ни на славния Си престол. Иоан видял тази голяма тайна и я изповядал гръмогласно: Видяхме славата Му. Нарича слава смирението Му, с което стана човек и се роди в пещера, и избяга в Египет. Видяхме славата Му при зачатието и раждането Му. При зачатието – Светия Дух, при рождеството – звездата и ангелите, които пееха. А най-вече видяхме славата Му, когато стана на възраст, защото при кръщението Му Сам Отец каза: Този е Моят възлюбен Син. Него слушайте (Мат.17:5). И след това същият Този Син ни откри Божията воля и се прослави по целия свят. Видяхме славата Му и когато изгони бесовете и изцери болни, слепи, хроми и неми, когато земята се разтресе при разпването Му и слънцето скри лъчите си от жал за своя Създател, и скалите се напукаха, и гробове се отвориха. Ето, това е славата на Сина Божий, Който стана човек и слезе до ада, и уби вечната смърт със Своята смърт. Изпразни ада и извади отвътре затворените патриарси, пророци и праотци и ги заведе в безкрайния живот. И като възкръсна с божествената Си сила, се възнесе с тялото Си на небето, където си беше отначало. Оттам изпрати Светия Дух на апостолите, с Когото те затвориха еретическите уста, и ги изпрати като проповедници до всички човеци, за да изцеряват всякакви болести и да доказват възкресението на мъртвите. Христос имаше тази слава от Отца, тоест от Себе Си. Защото мнозина пророци се прославиха, но от Божията благодат, а не от себе си. А Синът Божий има предвечна слава от божественото Си същество. В Него са скрити цялата слава и всички блага, които Той е приготвил за нас пред целия свят. И

ние приехме благодат от Него, тоест просвещение на душите, очистване от греховете и безсмъртен живот. Защото всички живеем в Него и чрез Него станахме наследници на Небесното царство по Неговата благодат, Нему слава във вечните векове, Амин!

От "Софроние" на епископ Софроний Врачански - В СВЕТА И ВЕЛИКА НЕДЕЛЯ ПАСХА – НА ВЪСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО, ЗА БОЖЕСТВОТО МУ

---

buditeli.info © 2017